

WYMAGANIA EDUKACYJNE – BIOLOGIA

Rok szkolny 2025/2026

Klasa V

Uczący: Marlena Piekarska

1. ZAKRES WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

	Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
		Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:
Uczeń	- opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej - większość zadań, nawet bardzo łatwych wykonuje przy pomocy nauczyciela - nie jest aktywny na lekcjach, ale stara się wykonywać polecenia nauczyciela - pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty - nazywa elementy budowy komórki zwierzęcej, roślinnej i bakteryjnej - wymienia różnie pomiędzy obserwacją a doświadczeniem - przedstawia czynności życiowe organizmów - definiuje pojęcia: fotosynteza, oddychanie komórkowe - wymienia królestwa organizmów	- w znacznej mierze opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej - samodzielnie wykonuje tylko łatwe zadania, trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela - rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach - wskazuje różnie między próbą kontrolną i badawczą - przedstawia hierarchiczną budowę organizmów - wymienia elementy budowy mikroskopu - wymienia metody poznawania przyrody - wymienia czynniki wpływające na intensywność fotosyntezy - wymienia sposoby odżywiania się	- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej - samodzielnie rozwiązuje zadania o średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne - bierze czynny udział w lekcji - potrafi wykonać obserwację mikroskopową - wymienia przykładowe narzędzia badawcze - wskazuje różnice w budowie komórki bakteryjnej, roślinnej i zwierzęcej - opisuje przebieg fotosyntezy, oddychania komórkowego i fermentacji - wyjaśnia pojęcia gatunku i podaje przykłady nazwy gatunkowej	- w pełni opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej - samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności - zazwyczaj aktywnie uczestniczy w lekcjach - opisuje wpływ czynników wpływających na intensywność fotosyntezy - opisuje słownie lub przy pomocy równania chemicznego przebieg fotosyntezy - wyjaśnia różnice między oddychaniem tlenowym i beztlenowym - przedstawia charakterystyczne cechy organizmów, umożliwiające przyporządkowanie je	- znacznie wykracza wiedzą i umiejętnościami poza podstawę programową - samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności - aktywnie uczestniczy w lekcjach - wyjaśnia różnice między komórką jądrową i bezządrową - charakteryzuje funkcje ściany komórkowej, błony komórkowej, mitochondrium - planuje doświadczenie wskazujące wpływ wybranych czynników na intensywność fotosyntezy - opisuje doświadczenie wykazujące, że podczas fermentacji drożdże wydzielają dwutlenek węgla - omawia zasady podziału organizmów

	- wymienia cechy charakterystyczne dla bakterii, grzybów, mchów, paprociowych, roślin okryto- i nagonasiennych - wymienia formy morfologiczne roślin - wymienia organy roślin - wymienia miejsce występowania bakterii i grzybów w przyrodzie	organizmów samożywnych - wymienia rodzaje oddychania komórkowego, wskazuje miejsca jego występowania w komórce oraz przykłady organizmów je prezentujących - przedstawia budowę wirusa, grzyba i mchu - wymienia drogi rozprzestrzeniania się wirusów - wymienia przykłady znaczenia bakterii i wirusów dla człowieka - podaje co najmniej jedną funkcję korzenia, liścia i łodygi i wskazuje te elementy na schemacie/okazie żywym - wymienia funkcje kwiatu - wymienia przynajmniej po jednym przedstawicielu paprociowych, roślin okryto – i nagonasiennych	- przedstawia drogi rozprzestrzeniania się wirusów - wymienia zasady profilaktyki chorób wirusowych - wskazuje różnice pomiędzy oddychaniem samożywym, a cudzożywym - wymienia czynności życiowe grzybów - podaje 3 przykłady chorób bakteryjnych - wymienia funkcje korzenia, łodygi i liścia - potrafi wskazać przedstawiciela mchów - wymienia przykłady znaczenia okryto – i nagonasiennych w przyrodzie i gospodarce człowieka - podaje przykład wody jako czynnika wpływającego na proces kiełkowania nasion	do odpowiedniego królestwa - wyjaśnia, dlaczego wirusy nie są organizmami - omawia czynności życiowe bakterii - wyjaśnia różnice pomiędzy grzybami jedno- i wielokomórkowymi - wyjaśnia na jednym przykładzie bakterii i grzybów, te związane z organizmem człowieka - rozpoznaje grzyby jadalne i trujące - wymienia pozytywne i negatywne znaczenie bakterii i grzybów w przyrodzie - rozpoznaje elementy budowy kwiatu - wymienia sposoby rozprzestrzeniania się nasion - potrafi zakwalifikować organizm do grupy roślin okryto- lub nagonasiennych	na jednostki systematyczne - wymienia cechy wirusów wspólne z organizmami - rozdziela oddychanie tlenowe i beztlenowe - wykazuje udział komórek glonu i grzyba w tworzeniu porostu - przedstawia drogi rozprzestrzeniania się i zasady profilaktyki chorób bakteryjnych - przedstawia funkcje elementów kwiatu w rozmnażaniu płciowym - wskazuje różnice w budowie sosny w zależności od miejsca występowania - planuje i przeprowadza doświadczenie ukazujące wpływ wody na proces kiełkowania roślin - omawia znaczenie okrytonasiennych w przyrodzie i gospodarce człowieka - wymienia i charakteryzuje formy morfologiczne roślin okrytonasiennych
--	--	---	--	--	---

2. SPOSOBY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI

- Sprawdziany pisemne; (czerwony kolor w dzienniku)
- Kartkówki według wcześniej podanego nacobezu (zielony kolor w dzienniku)
- Kartkówki obejmujące zakres materiału z trzech ostatnich lekcji; (zielony kolor w dzienniku)
- Prace projektowe
- Odpowiedzi ustne

3. KRYTERIA OCENIANIA BIEŻĄCEGO:

1. Ocenianie bieżące ma na celu ukazanie postępów ucznia i udzielenie mu informacji zwrotnej na temat opanowania przez niego wiedzy i umiejętności. Ocenianie bieżące może mieć formę oceny cyfrowej w skali 1-6 lub informacji zwrotnej.

2. Przygotowanie do lekcji obejmuje:

- Prowadzenie zeszytu przedmiotowego,
- Posiadanie obowiązkowych podręczników,
- Znajomość zakresu tematycznego z 3 ostatnich lekcji.

3. Uczeń ma prawo do zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji w sytuacji awaryjnej, co oznaczane jest jako X w ocenie z przedmiotu.

4. Pozostałe formy nieprzygotowania do lekcji (brak zeszytu, przyborów, itp.) również odnotowuje się w ocenie z przedmiotu (X- nieprzygotowanie, BM - brak materiałów / zeszytu, T- korzystanie podczas zajęć z urządzeń elektronicznych), ale nie są one brane pod uwagę przy wystawianiu oceny śródrocznej i klasyfikacyjnej z przedmiotu.

5. **Informacja zwrotna** – komentarz nauczyciela na temat pracy ucznia – wskaże mu, co zrobił dobrze, nad czym musi jeszcze popracować i w jaki sposób poprawić błędy. Po otrzymaniu IZ uczeń ma obowiązek poprawić pracę wg otrzymanych wskazówek. IZ może być ustna lub pisemna.

6. **Sprawdzian pisemny** na ocenę jest zapowiadany co najmniej tydzień wcześniej, wtedy też uczniowie otrzymują nacobezu, zawierające zakres sprawdzanego materiału.

7. **Kartkówki** z mniejszych partii materiału są zapowiadane maksymalnie tydzień wcześniej, wtedy też uczniowie otrzymują nacobezu, zawierające zakres sprawdzanego materiału.

8. Jeśli uczeń był nieobecny podczas I terminu sprawdzianu / kartkówki, a nieobecność wynosiła 2 dni lub więcej, termin zaliczenia ustala się indywidualnie, niezwłocznie po powrocie do szkoły. Jeśli uczeń był nieobecny tylko w dzień sprawdzianu / kartkówki, ma obowiązek napisać go podczas kolejnej lekcji, na której jest obecny.

9. W ramach bieżącej kontroli, nauczyciel ma prawo przeprowadzać również odpowiedź ustną oraz niezapowiedziane kartkówki, obejmujące zakresem materiał z trzech ostatnich lekcji.

10. Przy ocenianiu prac pisemnych, które mają na celu sprawdzenie poziomu opanowania materiału stosuje się kryteria procentowe, przeliczone na stopnie, według następującej skali:

- 1) niedostateczny (1) 0 - 29 %
- 2) dopuszczający (2) 30 – 49 %
- 3) dostateczny (3) 50 – 69 %
- 4) dobry (4) 70– 84 %
- 5) bardzo dobry (5) 85 – 97 %
- 6) celujący (6) 98 – 100%

11. Formy pisemne oceniane są przez nauczyciela niezwłocznie, najpóźniej w terminie 14 dni od ich napisania, po czym ocena przekazywana jest uczniowi i wpisywana do dziennika elektronicznego.

12. Wystawienie minimum dwóch ocen stopniowych stanowi podstawę do ustalenia śródrocznej lub rocznej oceny klasyfikacyjnej.

4. ZASADY PONOWNEGO USTALANIA STOPNIA:

1. Uczeń ma prawo do poprawy otrzymanej oceny ze sprawdzianu minimum jeden raz o ile nauczyciel nie wskaże więcej.
2. Ponowne ustalenie oceny musi nastąpić w terminie 2 tygodni od oddania pracy i nie musi być przeprowadzone w takiej samej formie jak pierwotna.
3. Ponowne ustalenie oceny w przypadku oceny niedostatecznej jest obowiązkowe co najmniej raz.
4. W dzienniku elektronicznym odnotowuje się cały proces ponownego ustalania oceny, a pod uwagę brany jest najwyższy stopień.
5. W przypadku nieobecności w szkole uczeń ma obowiązek uzupełnienia braków i nadrobienia zaległości w terminie 7 dni od powrotu do szkoły, a szczegółowe zasady określa nauczyciel danego przedmiotu.
6. Nienapisaną pracę pisemną oznacza się w dzienniku elektronicznym jako „U”, która oznacza, że uczeń nie przedstawił pracy i ma obowiązek ją uzupełnić.

7. W przypadku niesamodzielnej pracy pisemnej uczeń otrzymuje ocenę naganną z zachowania w kryterium właściwe zachowanie podczas zajęć edukacyjnych jak również ma obowiązek ponownego jej napisania.